

GEINTEGREERD ACTIEPLAN BIJ HET HORIZON-
TAAL GELIJKEKANSENBELEIDSPLAN 2025-2029

Advies van de Commissie Diversiteit, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.serv.be/diversiteit – T +32 2 209 01 11 – E info@serv.be

Adviesvraag	Geïntegreerd actieplan bij het Horizontaal Gelijkekansenbeleidsplan 2025-2029
Adviesvrager	Caroline Gennez - Vlaams minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen
Ontvangst adviesvraag	29 juli 2025
Decretale opdracht	SERV-decreet 7 mei 2004 art. 20 (SAR-functie)
Goedkeuring raad	16 september 2025
Contactpersoon	Liselotte Hedeboom Lhedeboom@serv.be

Mevrouw Caroline GENNEZ

Vlaams minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen

Markiesgebouw

Markiesstraat 1

B-1000 Brussel

Adviesvraag geïntegreerd actieplan bij het horizontaal gelijkekansenbeleidsplan 2025-2029

Mevrouw de minister

Op 29 juli 2025 vroeg de coördinator van het Horizontaal Gelijkekansenbeleid, op verzoek van de minister van Gelijke Kansen, advies aan de Commissie Diversiteit bij SERV over het ontwerp van geïntegreerd actieplan bij het horizontaal gelijkekansenbeleidsplan 2025-2029. De commissie wenst haar waardering uit te spreken voor deze adviesvraag.

Situering

Het [Horizontaal Gelijkekansenbeleidsplan 2025-2029](#) (HGKBP 2025-2029) werd op 21 maart 2025 door de Vlaamse Regering goedgekeurd. Het horizontale plan bevat 7 doelstellingen om daadkrachtig, gedragen en regeringsbreed aan gelijke kansen te werken in Vlaanderen. De doelstellingen zijn:

1. We vergroten het draagvlak voor gelijke kansen en mensenrechten,
2. We bestrijden alle vormen van discriminatie,
3. We maken werk van een integraal toegankelijke leefomgeving,
4. We streven naar een digitaal inclusief Vlaanderen,
5. We streven naar inclusie van personen met een handicap,
6. We verhogen het welbevinden en de acceptatie van lgbti+ personen,
7. We streven naar gendergelijkheid in alle aspecten van het maatschappelijke leven.

Dit doelstellingenkader werd vervolgens vertaald in voorliggend ontwerp van geïntegreerd actieplan. Terwijl binnen het bredere gelijkekansenbeleid van elk beleidsdomein wordt verwacht om binnen het eigen reguliere beleid in te zetten op gelijke kansen, bevat het geïntegreerd actieplan enkel acties aanvullend op dat reguliere beleid en waarbij samenwerking tussen beleidsdomeinen is vereist. Over dit ontwerp van geïntegreerd actieplan HGKBP 2025-2029 vraagt u de Commissie Diversiteit om advies.

Binnen de Commissie Diversiteit bij de SERV werken de sociale partners, LEVL en Handicap en Arbeid samen aan adviezen over evenredige arbeidsdeelname, diversiteit & inclusie en gelijke behandeling. Voorliggend advies bevat hun

gezamenlijke algemene bemerkingen en prioritaire aandachtspunten bij het voorliggend ontwerp van actieplan.

Bekrachtig het positief signaal dat de Vlaamse Regering de inspanningen op het vlak van gelijke kansen wil verder zetten

De Commissie Diversiteit ziet de opmaak van het Horizontaal Gelijkekansenbeleidsplan 2025-2029 (HGKBP 2025-2029) binnen de voorziene termijn als een positief signaal dat de Vlaamse Regering de inspanningen wil verder zetten om werk te maken van een warm en inclusief Vlaanderen. Ze vraagt om dat positief signaal te bekrachtigen door ook het geïntegreerd actieplan binnen de voorziene termijn goed te keuren. Uit de omgevingsanalyse bij het HGKBP 2025-2029 blijkt dat er duidelijk nood is aan een ambitieus plan dat inzet op gelijke kansen en volwaardig participatie van eenieder. Het geïntegreerd actieplan moet op basis van de wetgeving¹ binnen de 6 maanden na goedkeuring van het doelstellingskader worden vastgesteld.

De commissie is ook positief over de ontwikkeling van een Vlaamse strategie voor het uitvoeren van het VN-verdrag voor Personen met een Handicap. Voor de commissie is dit VN-verdrag immers het richtinggevend kader voor het realiseren van gelijke kansen en gelijke behandeling voor deze groep.²

Blijf inzetten op beleidsparticipatie van de betrokken doelgroepen

Blijf inzetten op beleidsparticipatie van de betrokken doelgroepen om hun ervaringsdeskundigheid mee te nemen in de uitwerking, opvolging en bijsturing van het geïntegreerd actieplan en het bredere gelijkekansenbeleid. Dat moet ook zorgen voor een gedragen beleid. Het VN-verdrag van personen met een handicap stelt expliciet dat personen met een handicap in de gelegenheid moeten worden gesteld actief betrokken te zijn bij de besluitvormingsprocessen over beleid en programma's, met inbegrip van degenen die hen direct betreffen. Het voorliggend geïntegreerd actieplan kwam ook tot stand via een participatief traject.³

¹ Decreet houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid van 10 juli 2008. <https://codex.vlaanderen.be/portals/codex/documenten/1017082.html>

² Commissie Diversiteit (15 december 2023). Beleidsprioriteiten voor een duurzame inclusieve Vlaamse arbeidsmarkt. <https://www.serv.be/node/16278>

³ Voor elk van de zeven doelstellingen werd een werkgroep samen gesteld bestaande uit de aanspreekpunten gelijke kansen in de Vlaamse beleidsdomeinen, de 11 partnerorganisaties van het gelijkekansenbeleid, de Vlaamse adviesraad voor personen met een handicap (NOOZO) en verschillende organisaties binnen het brede middenveld (o.a. VMRI, LEVL, KifKif). Volgende 11 partnerorganisaties werden binnen het Vlaamse gelijkekansenbeleid erkend. Voor gendergelijkheid: Nederlandstalige Vrouwenraad, RoSa, Ella en Furia. Voor de rechten van personen met een handicap: Grip vzw, Ouders voorinclusie en Onze Nieuwe Toekomst. Voor de

Zorg prioritair voor een sterkere afstemming met het geïntegreerd actieplan bij het Horizontaal Integratiebeleidsplan

Het HGKBP en het [Horizontaal Integratiebeleidsplan 2025-2029](#) (HIBP 2025-2029)⁴ moeten elkaar versterken maar nog beter opnieuw samen worden gebracht in één plan gebaseerd op een gedeelde visie betreffende het realiseren van gelijke kansen, waar integratie deel van uitmaakt. Er kan immers moeilijk over integratie worden gesproken zonder ook over gelijke kansen en volwaardige participatie te spreken en omgekeerd. In de afgelopen legislatuur werd één gezamenlijk horizontaal plan gericht op gelijke kansen en integratie opgemaakt.

- **De commissie vraagt om sterk in te zetten op afstemming van het HGKBP en het HIBP en bijhorende geïntegreerde actieplannen.** De commissie kan zich niet vinden in het uitwerken van een horizontaal gelijkekansenbeleidsplan, inclusief geïntegreerd actieplan, dat zich beperkt tot 5 van de 7 achterstellingsgronden van het gelijkekansendecreet (Art. 6, §2). Het is onvoldoende om voor de achterstellingsgronden ‘ras, huidskleur, afkomst, of etnische of nationale afstamming, geloof’ en ‘leeftijd’ naar andere horizontale plannen te verwijzen. Zo stelt de commissie vast dat in het HGKBP 2025-2029 streeft naar de inclusie van mensen met een handicap, gendergelijkheid in alle aspecten van de maatschappij en het welbevinden en de acceptatie van lgbti+ personen, maar binnen het HGKBP 2025-2029 blijft de verwijzing naar de ruime groep van personen met een migratieachtergrond beperkt. **Gelijke kansen zijn ook voor personen met een migratieachtergrond cruciaal en dat vergt ook concrete acties ten aanzien van deze doelgroep in dit actieplan. Dat geldt evenzeer voor de achterstellingsgrond leeftijd.** De commissie verwijst als voorbeeld naar de sensibiliseringsactie om jongens toe te leiden naar de lerarenopleiding (actie 50 in ontwerp geïntegreerd actieplan). Uit het [advies van de Commissie Diversiteit over diversiteit binnen het onderwijzend personeel](#) blijkt dat de ondervertegenwoordiging van personen met een arbeidshandicap en personen met een migratieachtergrond in zowel het lerarenberoep als de lerarenopleiding nog groter is. Een sterkere afstemming en samenwerking tussen de horizontale plannen zou hier bijvoorbeeld tot een meer geïntegreerde sensibiliseringsactie kunnen leiden die het gehele beeld van ondervertegenwoordigde groepen meeneemt. Ook bijvoorbeeld de actie die inzet op het versterken van de overgang onderwijs-arbeidsmarkt bij jongeren met een handicap (actie 28) is zeer relevant voor jongeren met een migratieachtergrond die eveneens een groter risico lopen om in een langdurige

rechten van lgbti+ personen: Transgender Infopunt en çavaria. Voor digitale inclusie en lokaal beleid: Mediawijs en VSG.

⁴ Het horizontaal integratiebeleidsplan – doelstellingenkader 2025-2029 werd eveneens op 21 maart 2025 door de Vlaamse Regering goedgekeurd.

NEET-situatie⁵ terecht te komen. De Commissie Diversiteit verwijst daarbij naar haar [advies over het versterken van de transitie onderwijs-arbeidsmarkt van jongeren in een kwetsbare situatie](#).

- **Zorg ook voor een goede afstemming met de andere horizontale beleidsplannen die een belangrijke bijdrage leveren voor doelgroepen en thema's van het Vlaamse gelijkekansenbeleid**, met name het Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan, het Vlaamse Actieplan Armoedebestrijding, het Vlaamse Actieplan Gendergerelateerd Geweld en het Ouderenbeleidsplan. Een goede afstemming zorgt dat de plannen elkaar ook versterken.
- **Geef voldoende aandacht aan intersectionele problematieken en het ontwikkelen van expertise daarover.** Het is positief dat het HGKBP 2025-2029 een aantal concrete acties bevat die zich specifiek richten op bepaalde intersecties. Zo gaat er aandacht naar redelijke aanpassingen zodat inburgeraars met een handicap gelijke kansen krijgen om hun inburgeringsattest te behalen (actie 34) en naar het verhogen van de veerkracht van lgbti+ personen met een migratieachtergrond of vluchtverleden (actie 40). Tegelijkertijd stelt de commissie vast dat bepaalde intersecties nog onvoldoende aan bod komen in het plan. Zo wordt bijvoorbeeld in de omgevingsanalyse van het HGKBP 2025-2029 vastgesteld dat zeker vrouwen met een migratieachtergrond een groot risico lopen op digitale uitsluiting. Tegelijkertijd richt de actie die inzet op het versterken van digitale inclusie zich enkel op personen met een handicap, mensen in armoede en ouderen en is de minister van Inburgering en Integratie niet betrokken bij deze actie (actie 19). Ook stelt de commissie vast dat andere concrete acties ten aanzien van vrouwen met een migratieachtergrond afwezig zijn in voorliggend plan, vrouwen met een migratieachtergrond hebben nochtans een bijzonder kwetsbare positie binnen het onderwijs en op de arbeidsmarkt.⁶

Geef monitoring en kwaliteitsvolle data een belangrijke plaats in het geïntegreerd actieplan

Voor de Commissie Diversiteit is inzetten op kwaliteitsvolle data en wetenschappelijk onderzoek een beleidsprioriteit⁷ want essentieel om beleid evidence-informed vorm te geven en blijvend af te stemmen op de realiteit. Het gaat onder meer over inzetten op voldoende fijnmazige data,

⁵ Een NEET-situatie is een situatie waarin deze jongeren noch opleiding of vorming volgen, noch aan het werk zijn.

⁶ Commissie Diversiteit (23 mei 2018). Advies Laaggeschoolde vrouwen met een migratieachtergrond. <https://www.serv.be/node/12519> Commissie Diversiteit (18 november 2024). Advies Versterken van de transitie onderwijs-arbeidsmarkt van jongeren in een kwetsbare situatie. (inclusief cijfer rapport) <https://www.serv.be/node/16823>

⁷ Commissie Diversiteit (15 december 2023). Beleidsprioriteiten voor een duurzame inclusieve Vlaamse arbeidsmarkt. <https://www.serv.be/node/16278>

investeren in relevante koppelingen tussen bestaande databanken en inzetten op relevante, kwaliteitsvolle en actuele data over de kansengroepen. Ook een goede wetenschappelijke kadering van de verzamelde data en waar nodig aanvullend (kwalitatief) onderzoek voor diepgaander inzicht is daarbij belangrijk.

De commissie vraagt om in de acties binnen het geïntegreerd actieplan voldoende oog te hebben voor acties gericht op kwaliteitsvolle data en een betere monitoring. Zo werd onder het voorgaande Horizontaal Integratie en Gelijke Kansen Beleidsplan 2020-2024 voor het eerst een nulmeting inzake diversiteit van het onderwijzend personeel naar herkomst gerealiseerd⁸ maar is daar tot op vandaag geen vervolgmeting of een uitbreiding naar monitoring naar handicap gerealiseerd en ontbreekt dit in voorliggend ontwerpplan.

Zorg voor een concrete uitwerking van doelen en acties

De commissie gaf eerder aan zich te kunnen vinden in de sterkere focus binnen het geïntegreerd actieplan waarbij enkel acties bovenop het reguliere beleid worden opgenomen die samenwerking tussen beleidsdomeinen vergen.⁹ Maar het geïntegreerd plan kan slechts resultaten opleveren als de doelstellingen voldoende vertaling krijgen in relevante acties en de acties concreet zijn uitgewerkt. De commissie doet echter volgende vaststellingen en bijhorende aanbevelingen:

- **Niet alle doelstellingen worden in relevante acties vertaald.** Het doelstellingskader van het HGKBP 2025-2029 wordt in het geïntegreerd actieplan verder geconcretiseerd in onderliggende doelstellingen. De commissie stelt vast dat niet elke doelstelling is geconcretiseerd in acties (bv. de doelstellingen '4.4 de toegang tot internet, hardware en software van burgers is vergroot' en '6.4 we bouwen aan een lgbtq+ inclusiever onderwijs' hebben geen onderliggende acties). De commissie vraagt om alle onderliggende doelstellingen wel te behouden zodat deze richting kunnen geven bij de evaluatie en eventuele bijsturing of actualisering van het geïntegreerd plan.
- **Betrek alle relevante beleidsdomeinen bij de acties.** De commissie stelt vast dat voor heel wat acties niet alle relevante beleidsdomeinen betrokken zijn. Zo is bijvoorbeeld de actie over kennisdeling rond inclusieve communicatie voor alle Vlaamse beleidsdomeinen relevant maar zijn enkel de beleidsdomeinen armoedebestrijding, jeugd, media en toerisme opgenomen (actie 4).
- **De commissie vraagt dat elke actie in het geïntegreerd actieplan voldoet aan de SMART-principes.** Op basis van het

⁸ <https://www.vlaanderen.be/publicaties/nulmeting-herkomst-leerkrachten-in-het-vlaamse-onderwijs>

⁹ Commissie Diversiteit (11 september 2023). Advies Wijziging Gelijkekansen- en Gelijkebehandelingsbeleid. <https://www.serv.be/node/16090>

gelijkekansendecreet¹⁰ zijn minstens een concrete omschrijving van de actie, het tijdspad voor uitvoering van de acties, de indicatoren om de voortgang te meten en de ingezette middelen en instrumenten noodzakelijk. De commissie stelt echter vast dat het tijdspad en indicatoren bij de meeste acties eerder vaag zijn geformuleerd of zelfs ontbreken. De commissie vraagt om elke actie SMART (specifiek, meetbaar, actiegericht, relevant en tijdgebonden) te formuleren. De commissie merkt daarnaast op dat samenwerking tussen beleidsdomeinen een belangrijk element is van elke actie in het geïntegreerd actieplan. Het is belangrijk om ook op dat vlak te evalueren, bij te leren en bij te sturen.

Maak het doelstellingenkader HGKBP ook richtinggevend voor de inzet op gelijke kansen in het reguliere beleid van elk beleidsdomein

Het doelstellingenkader van het HGKBP 2025-2029 moet ook richtinggevend zijn voor het bredere gelijkheidsbeleid of de inzet op gelijke kansen binnen het regulier beleid door elk van de beleidsdomeinen. Gelijke kansen is een horizontaal beleidsthema waarbij in zowat alle Vlaamse bevoegdheden sleutels liggen om gelijke kansen voor alle burgers te realiseren. Tegelijkertijd heeft een horizontaal beleidsthema als valkuil dat alle beleidsdomeinen het als een belangrijk thema aanstippen maar niemand zich verantwoordelijk voelt en er weinig eigenaarschap wordt ervaren. De commissie verwijst naar haar aanbevelingen hieromtrent uit eerder advies¹¹:

- **Veranker in het Vlaamse gelijkheidsdecreet¹² dat elk beleidsdomein binnen het eigen regulier beleid dient in te zetten op gelijke kansen conform het vastgelegde doelstellingenkader in het HGKBP.** Alle beleidsdomeinen dienen in hun regulier beleid in te zetten op gelijke kansen en moeten daarover rapporteren in de jaarlijkse beleids- en begrotingstoelichting (BBT's).¹³ Om tot een afgestemd beleid te komen moet het doelstellingenkader ook daarbij richtinggevend zijn. De commissie vraagt die opdracht en verantwoordelijkheid van elk beleidsdomein zichtbaar te maken via een decretale verankering in het Decreet

¹⁰ Het gelijkheidsdecreet (Art. 8 §1) bepaalt dat het geïntegreerd actieplan minstens al volgende elementen moet bevatten: een beknopte omschrijving van de geformuleerde doelstellingen en de beleidsdomeinen waarvoor ze gelden, de concrete acties die genomen moeten worden om de geformuleerde doelstellingen te realiseren, het tijdspad dat is opgesteld voor de uitvoering van de acties, de opgave van de indicatoren waarmee de voortgang wordt gemeten, en de ingezette middelen en instrumenten.

¹¹ Commissie Diversiteit (11 september 2023). Advies Wijziging gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid. <https://www.serv.be/node/16090>

¹² Decreet houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid van 10 juli 2008. <https://codex.vlaanderen.be/portals/codex/documenten/1017082.html>

¹³ De Memorie van Toelichting bij het wijzigingsdecreet GK-decreet 2023 stelt dat alle beleidsdomeinen in hun regulier beleid dienen in te zetten op gelijke kansen en daarover dienen te rapporteren in de jaarlijkse beleids- en begrotings-toelichtingen.

houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid van 10 juli 2008.

- **Zorg voor een actieve coördinatie, afstemming en ontwikkeling van expertise inzake gelijke kansen voor het bredere gelijkekansenbeleid.** Dat is nodig voor een effectieve inzet op gelijke kansen binnen het reguliere beleid van de verschillende beleidsdomeinen.

Zorg voor meer duidelijkheid over de opvolging en evaluatie van het geïntegreerd actieplan en het bredere gelijkekansenbeleid

Degelijk bestuur vergt ook rapportering, evaluatie en bijsturing van de actieplannen en het bredere gelijkekansenbeleid. De commissie vraagt daar meer duidelijkheid over:

- **De Commissie Diversiteit merkt op dat de evaluatie van het voorgaande HGKBP en het bijhorend actieplan nog niet is afgerond.** Tijdens de vorige legislatuur werd er een gezamenlijk Horizontaal Integratie en Gelijke Kansen Beleidsplan opgemaakt en vertaald naar concrete acties binnen het Plan Samenleven. De resultaten van deze evaluatie zijn belangrijk om uit ervaring te leren op welke acties best wordt ingezet en op welke manier acties binnen een horizontaal plan best worden vormgegeven en uitgevoerd, hoe samenwerking tussen beleidsdomeinen best wordt aangepakt, ... om de impact er van te vergroten. De commissie vraagt op welke manier de resultaten van de evaluatie zullen worden meegenomen.
- **De commissie vraagt meer duidelijkheid over de opvolging en evaluatie van het geïntegreerd actieplan.** Het HGKBP 2025-2029 bevat hier geen informatie over. De commissie vraagt om minstens na twee jaar een evaluatie en eventuele bijsturing te voorzien. Gezien de sterke samenhang met het HIBP 2025-2029 lijkt het waardevol om beide plannen gelijktijdig en in samenhang met elkaar te evalueren. De commissie vraagt een rapportering aan het Vlaamse parlement. De commissie blijft ook zelf graag betrokken bij de verdere opvolging van het plan en vraagt om ook een rapportering van de evaluatie te voorzien binnen het VESOC-overleg en de Commissie Diversiteit.
- **Ook voor het bredere gelijkekansenbeleid is een degelijke evaluatie en rapportering noodzakelijk.** De rapportering over inspanningen inzake gelijke kansen moet vandaag door elk beleidsdomein in de BBT's gebeuren. Het is voor de commissie onduidelijk in welke mate er op deze manier een goed zicht is op het geheel van het bredere gelijkekansenbeleid. De commissie vraagt of een evaluatie van dit bredere gelijkekansenbeleid niet best centraal en op een uniforme manier kan gebeuren. Ook hier stelt de commissie voor om dergelijke evaluatie te bespreken binnen het VESOC-overleg en de Commissie Diversiteit.

De Commissie Diversiteit hoopt dat u deze aanbevelingen ter harte kan nemen in de verdere uitbouw van het horizontaal gelijkekansenbeleid en zijn steeds bereid hierover met u van gedachten te wisselen.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Stijn Gryp
voorzitter